

Spis treści

Przedmowa

Podstawowe założenia

Droga od Europy państw do Europy narodów

Jak powstawały małe narody w Europie?

- Monarchia habsburska

- Imperium rosyjskie

- Imperium Osmańskie

- Wielka Brytania

- Królestwo Hiszpanii

- Dania

- Belgia

- Poniżej poziomu małego narodu czy też reliktowe społeczności (*relicts of people*)

- Ponad poziomem małego narodu albo: gdzie zaszeregować Polaków?

Perspektywa porównawcza

- Skład społeczny patriotów

- Inteligencja w ruchu narodowym

- Skąd pochodziła patriotyczna inteligencja?

- Szlachta a ruch narodowy

- Chłópstwo

- Miasto: między rzemieślniczymi drobnymi wytwórcami a burżuazją

- Postulaty a typy ruchów narodowych

Nieco teorii: poglądy na nacjonalizm, naród i ich powstanie

Problem definicji

- Jak rozumiano naród w XIX w.?

- Naród i nacjonalizm w opiniach badaczy drugiej połowy XX w.

- Spór o ocenę nacjonalizmu

Dlaczego właśnie naród i nacjonalizm? Próba historycznego wykładu

- Historyczne przesłanki albo dziedzictwo przeszłości

- Etniczne korzenie narodowej egzystencji

- Naród – przejaw czy rezultat modernizacji?

- Sprzeczność interesów jako źródło narodowej mobilizacji

- Naród jako produkt manipulacji emocjonalnej i kulturalnej

Założenia i przyczyny formowania małych narodów

Co poprzedzało ruch narodowy? Kryzys tożsamości a oświecony patriotyzm

Ciężar przeszłości i problemy z pamięcią zbiorową

- Historyczne więzi jako „wspólnota losu”

- Dzieje narodowe: konstrukt, tradycja, mit?

Etniczne korzenie nowoczesnego narodu a jego język

Procesy modernizacyjne jako siła narodowointegracyjna

Transformacja polityczna: droga do społeczeństwa obywatelskiego

Transformacja społeczna: industrializacja czy nowy społeczny podział pracy?

Społeczna mobilizacja i porozumiewanie się

Sprzeczności istotne dla interesów narodowych

Uwaga końcowa: próba modelu

Literatura